

P19 Cp I 18.1

P19 Cp I 18.1

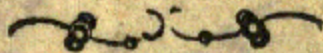
VIII 42

Р49Ср I 18.1

5. Юпія 1862. годише

спѣвана

БАЛКАНКА.

Клв. бр. 319177

Яки Боже без тебе с' неможе!

Станте браћо да вам песму кажем

Од истине шта є за Србина.

Пуче пушка у сред Београда

Глас' одекну на четири стране,

Потресе се земля на Истоку,

Потресе се Призрен и Приштина,

Потресе се и Косово тужно,

Потресе се и Балкан-планина,

Те с' пробуди вила на Балкану

У сред' ноћи баш у глуво доба.

У самоћи сама говорила:

„Мили Боже да яка потреса,

Да ли грми да л' се земля тресе?

Да л' се народ на оружѣ диже?

Да потражи своју самосталност

Самосталност и слободу своју,

Што є негда уживао лепо

Под Душаном и другим царевма.“

Док є вила тако говорила

Данак свану и сунце ограну,

Виде вила да облака нема

Па се диже на поге лагане

Те се уми и Богу помоли,

*

А дозива посетриму свою
Посестриму Авалкиню вилу
И овако нъойзи беседила :
„Селе моя од Авале вило !
Ти уживаш блага свакояка
Богу с' молиш где є теби драго
Ил' у Жичи ил' у другом месту
Све по нашої старој задужбини
Што дигоше цари од векова,
А я ядна нигди ништа немам,
До моје високи Дечана,
Свете горе и светог Јована,
И Софіє у сред Цариграда ;
Ал' залуду моя селе мила,
Кад є турска притиснула сила ;
Богомолѣ све су разрушене,
Софія є давно потурчена,
Света гора осиротила є,
Све однеше солунски Чивути
Свете ствари што цари дадоше,
Дечани су скоро поарене
Од Турака клети безбожника,
Чине Турци зулум свакояки,
Колю, пеку жене и ђецу
И ђевойке на силу одвлаче,
Те їй турче силом на срамоту,

На срамоту србскихъ юнака.
Но чули ме моя селе мила
Пошли мени стари убойника
Да сатарим клете безбожнике
Да подигнем притиснуто Србство
А оборим силу Османову.“ —
Ал' говори Авалкиня вила:
„Селе моя са Балкана виле!
Има овђе и горе неволѣ:
Турци су нас люто нападнули
Са помоћу Србскихъ душмана,
Кои раде да Србство тамане
Но причекај моя селе мила
Све ће бити само ако Бог да
Док нам Княже из Сокола дође!“
То изрече Авалкиня вила
Па заклика танко гласовито
Те дозивлѣ Княгиню Юлію
И овако нѡйзи проговара:
„О чули ме од Србіє Майко!
Завера се клета учинила
Ашир-Пашом и Рашидом-Бегом,
Оће Турци Београд да спале
Су градскихъ убойни топови.
Пиши књигу Князу Михаилу
У Лозницу гиѣздо соколово,

Нека дође стoйном Београду
Да Србию од Турака брани.“
Кад є чула Княгиня Юлія
Себ' дозиваѣ Михайловиѣ Стевчу
И остале све редом министре
Па им каза шта є и како є
Да ће Турци Београд да спале,
Но да спреме сву стoвѣху войску,
И да с' бию са Аширом клетим;
Па окрену ситну књигу писат',
Те є шалѣ Князу Михаилу.
У књизи га овако поздравля:
„О чули ме Србска круно златна!
Айде брже стoйном Београду
Да Србию од Турака браниш,
Турци су се яко заверили
Да оборе подигнуто Србство,
Пуни има четир и по сата
Како паша наш Београд туче.“
Кад є Князу глас и књига стигла
И видіо шта у књизи пише,
Удари се руком по колену
Па повика иза свега гласа:
„Авай мене до Бога милога,
Ће ми народ од Турака страда!“
Па окрену ситну књигу писат'

Те є шилѣ стойном Београду,
А на руке министру Мондену,
У кнѣизи му Княже заповеда:
Да постави Алимпића Ранка
Од Яліє до Баряк-цаміє,
Од цаміє до Видин-капіє
На сав Дорћол у десное крилу,
И са нѣиме Влайковића Ђоку,
И Милойка из села Лешяна,
Светозара из села Гараша,
И младена Райковогога сина,
Из Штубика близу Малайнице;
А од Саве до велике цркве
И од цркве до варошког суда,
На сав простор у левоме крилу
Да постави Марковића Јоцу,
И са нѣиме Николића Владу,
И Србчића младог Караџића,
И још к томе Драгашевић Јову;
А средину Монден да заузме
Са Протићем и Захом мајором;
И путове листом да затворе,
Да чувају да Турци не продру
Док он собом у Београд нестигне!
Кад Мондену ситна кнѣига дође
Од Србскога Княза Михаила,

И он виђе шта Княз заповеда,
Стаде одма другу ситну писат',
Те є шалѣ шеєр Крагуєвцу.
На колено Миливой Блазнавцу
У књязи му Монден заповеда:
„О чули ме стара убоицо!
Мучки су нас нападнули Турци,
Са сви страна наш Београд туку
Са градских убойни топова,
Но нечаси часа ниєднога
Већ ти спреми войску свуколику
А повези убойне топове.
И кумбаре што градове кваре.
Айде брже стойном Београду
Да сатарим клетога Ашира
Што нас мучки нападнуо люто.
Ако да Бог и срећа юначка
Те сатарим клетога Ашира
Я ћу прећи преко воде Дрине
Сатарићу и Омера стара
Што напада ломну Гору Црну.
Кад Блазнавцу глас и књига дође
И он виђе шта му књига пише,
Себ' дозива Богдана Прокића,
И каза му шта є и како є,
Но да спреми свуколику войску

И да одма Београду иду
Да Србију од Турака бране.
Кад је војска заповест добила
Да ће ићи стожном Београду
Да се бије и крвави с' Турци
Од радости незна шта да ради,
За два сата сва је спремна била
Па се крену у првом сумрачку
Под командом Миливой Блазнавца,
Право оде стожномъ Београду
Да освети изгинувшу браћу. —

Кад Княз дође изъ Сокола града
У поноћи баш у глуво доба,
Парапловом наспрам Топчидера,
Сусрете га Княгиня Юлія
Где га чека летњи дан од подне.
Кад га виде да он собом иде
Врисну млада као гуя люта :
„Михаиле мили Господару !
Айде брже нашем Београду,
Да охрабриш препадуто Србство
Од Ашира, да га Бог убије,
Што погуби на превару Ивка
И Симона нашег терџумана.“
Кад Княз дође своје белом двору
Министри га онде дочекаше,

И Конзули сви велики сила
Па се Князу смерно поклонише
Казаше му све по реду шта е:
Како су се Турци заверили,
Да потуку мало и велико.
На то њима Княже благодари
И одпусти сваког своме двору
Да с' одморе и санак бораве.
Кад е јутро јутром освануло
Оде Княже прегледати страже,
Барикаде и опкопе редом,
Кад е био на зереку Княже
Сусрете га Мондене министре
Те му каза отважност јунака
Драгутина из села Жабара,
Свог мајора Алимпића Ранка
И Ђокице србскога Ђетића
И још томе многи официра,
Што јуначки повратише Турке
Кой се беху тврдо заверили
Да заузму све капије редом
И вас Врачар до Мокрога луга
Па да пале и арају народ,
Ко што чине и у Босни Турци.
Кад Княз добро саслуша Мондена
Окрену се па ово беседи:

„Тешко мени и народу моме!
Без наших добрих войника
Кой нежале главу изгубити
За свог Княза и за отечество,
И за свету веру православну.
Па дозива Влайковића Ђоку
Те г' дарива чином капетанским,
И казamu да ордене носи
Што му даде царе од Русіе,
Па се крену низ Зерека Княже
Те прегледа све по реду страже.
Кад се Княже белом двору врати
Стаде одма ситну књигу писат'
Те е шалѣ ка Стамболу граду
А на руке Султану Азису.
У књизи га овако поздравля:
„О чули ме од Стамбола главо!
Скоро има две године дана
Како ме е народ закнязіо,
Закнязіо и круну ми дао,
Од свуд мене даве додіяше
Од све Босне и Ерцеговине,
Од Призрена и старе Србіе,
Од Видина и од Ниша града,
Од Лесковца и села Матевца,
Све то плаче мени непрестано

На проклете Турке зулумѹаре
Да се од њих живити неможе ;
Я ти посла врсног посланика
Мог Илію из села Гараша
Да потражи од тебе Султане
Са ферманом шта є Србій дато,
И престане зулум од Турака
По свой Босни и по Руменлій,
Да не прште Турци сиротиню,
Некте дати, ни гледати наме
Већ напусти Ашир-пашу твога
Те ми туче Београда мога.
Мучки Ашир рата отворио,
Поплашіо и жене и Ђецу,
Из топова цркву проваліо,
И конаке многе разрушіо ;
Тебе бране сви седам кралѣва,
Ал видише да немаю кога.
Небоиш се никога до Бога,
Нит поштуєш сви седам кралѣва ;
Но ако си кате зову люди
Купи войску што годъ више можеш,
Чекай мене где є теби драго,
Я ћу дићи листом Шумадию
Без резерве до двеста хихяда,
Све войнике старе убойнике,

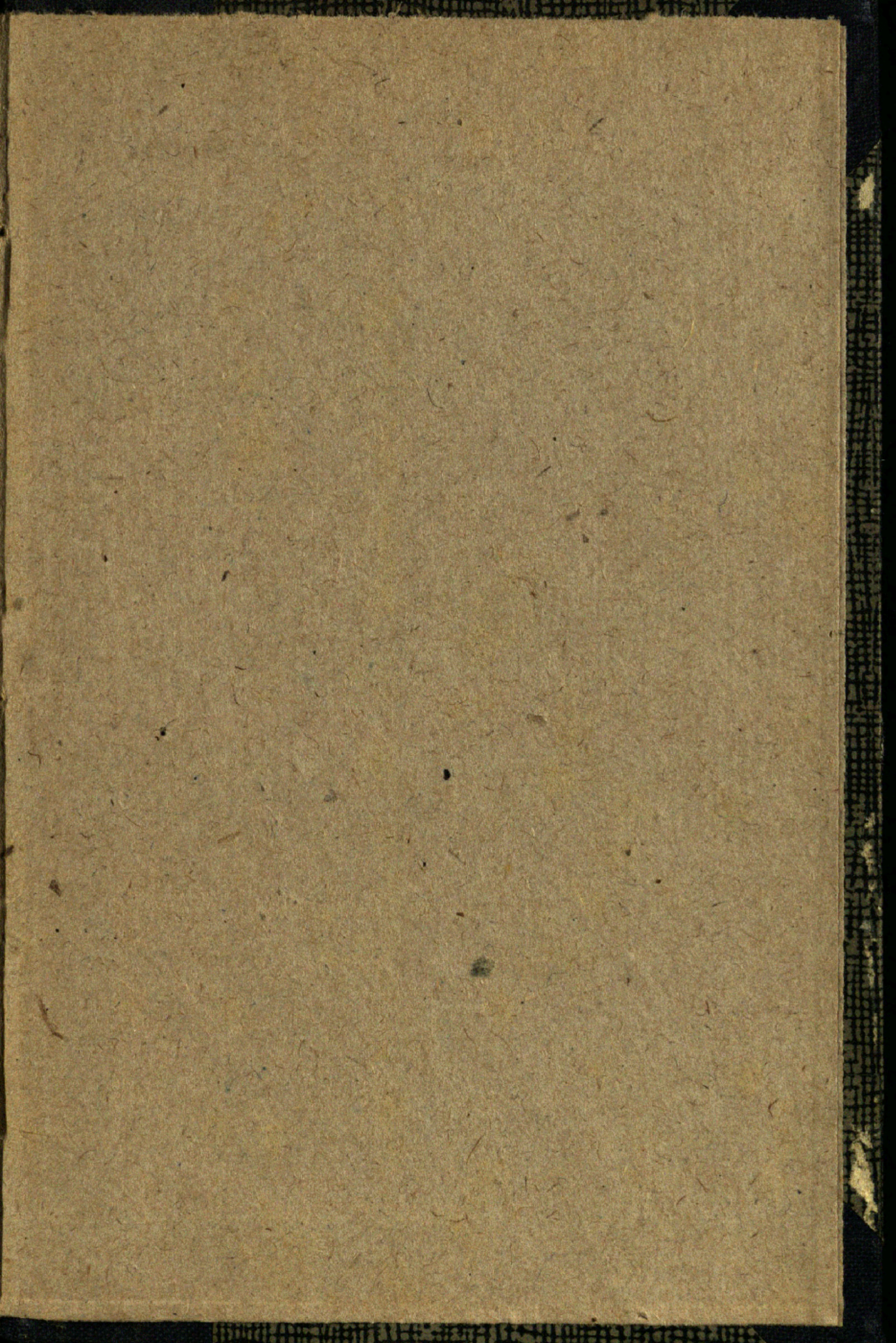
Кой нежале главу изгубити
За свог Княза и за отечество
И за свету веру православну;
Покренућу убойне топове
И кумбаре што градове кваре,
Ударићу на четири стране,
Да те бију и даню и ноћу,
А нећу ти иле учинити
Ни хайдучки на, те ударити;
Још док пустим помамне катане
Ни Стамбол иј дочекаати неће:
Нека знадеш с ким посла имадеш,
Ни су ово кукавни Бугари
Нит Бошняци роблѣ зароблѣно,
Све да чиниш шта ти воля иште,
Но су ово прави Срби стари
Прави Срби као челик тврди,
Све изгинут едан за другога
Непобећи едан од другога.
Ако Бог да, и срећа од Бога
Те я среће мога Бабе будем
Радићу те уватити жива
Да с' питамо чийе ли е царство?!
Доста збора, айде, на мегдана,
Са свом силом шта имаш у царству — “
Кад Азису глас и књига стигла

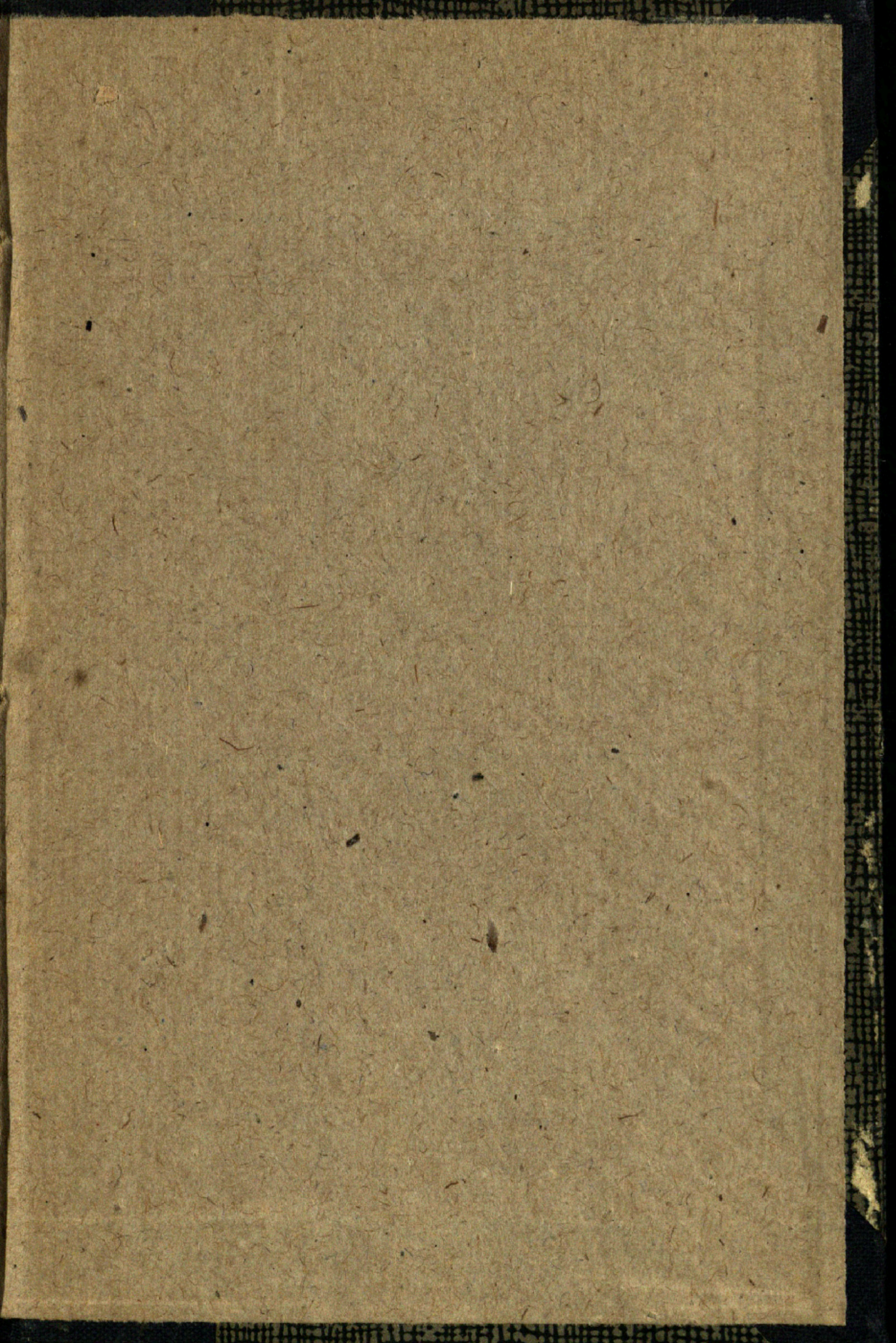
Од Србскога княза Михаила
И он виђе шта му књига каже
Себ дозива гавазбашу свога
И овако нѣму проговара :
„Ѡзови ми велике Рицале
И везире све мое већиле,
Да ми брже на дивану дођу
Да им јада из ненада кажем,
Кои ли ми на диван недође
Сабљом мојом посећу му главу.“
Кад везири заповест добише
Од Султана свога господара
Сви одоше на диван Султану
Па се смерно нѣму поклонише,
А из гласа едног повикаше :
„Наш Султане од свѣта главо!
Што си за нас хитро пошилио?
Коя ти є мука ал неволя?“
Ал говори Султане азисе;
„Ситна ми є књига допаднала,
Од Србскога Княза Михаила
Михаила Милошевог сина
Дин-душмана од стари земана;
У књизи ме на мегдан позивлѣ
Са свом силом што има у земљи;
Но за Бога турске старешине!

Дал ћу дати шта Михаил иште?
Ил ћу нѣму на мегдан изићи?
Ал говоре велики везири:
„Наш Султане сунце огрејано,
Ти све видиш шта е и како е
Да е време већ друго настало,
Да ће месец крсту да се кланя,
Но сакупи силовиту войску
Да Кауру идеш на мегдана,
Да ти зазор и срамота пука
У Каура, царе! неостане,
Ми смо царство на сабљи добили
На Косову од Кнеза Лазара,
Ти га предај на сабљи Михайлу.“
Кад Цар добро саслуша везире
Наредио да се войска купи
По Азији све сами Арапа,
Па окрену био ферман писат'
Те га шалѣ Князу Михаилу
У ферману вако га поздравля:
Михаиле Беже од Србије!
Шта ми пишем и у књизи кажеш:
Да испуним што е Србији дато
Још одавна од стари времена
Од мог бабе Султана Махмуда;
Я неслушам сви седам кралѣва

Камо л' тебе Беже Михаиле,
Бог на небу, я сам цар на земљи;
Ал кад мене на мегдан позиваш
На то тебе Беже одговарам:
Куни войску што год више можеш
Айде право у полѣ Косово
Да видимо чій ће мегдан бити?
Ако да Бог и срећа од Бога
Те још племе Брапковића живи,
Сатарићу и ту искру малу,
Што ми смета зулуме чинити.“
Када Княже био ферман прими
И видіо шта му ферман каже
Томе се ѿ гротом насмејао,
Па окрену одма купит' войску
И спремати све войне потребе.
А нека га, Бог му помогао!
Свјетла му сабља заиграла
Од црнога до јадранског мора
А златна му круна заблистала,
Златна круна Неманића славних,
На престолу србских царева
Сред Призрена града поносите!
Амин Боже, хоће ако Бог да!

К. І. О. Б. С.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Р49 Ср I 18.1